

PANORAMA

GAZETA BEZPŁATNA

Powiatu Wielickiego

Pasjonaci naszej historii

Władysław Żołubak

Życiowa historyczna pasja Władysława Żołubaka współgrająca z pracą zawodową i dzielenie się nią z całymi pokoleniami uczniów i czytelników, jest wielkim darem dla naszej społeczności. To autor wielu książek o Wieliczce, także pasjonujących artykułów publikowanych w Panoramie Wieliczki oraz następującej po niej, Panoramie Powiatu Wielickiego. Dobywał z zapomnienia historie osób z czasów od średniowiecza po współczesne, o których pamięć zanikała, mimo, że są oni bezcenni dla naszej historii i tożsamości.

6 lat bez ruchu

Wszystko zaczęło się we wczesnym dzieciństwie, gdy z powodu urazu kręgosłupa, spowodowanego chorobą, przez sześć lat zmuszony był leżeć, wpięty w szpitalu, a później w ośrodku sanatoryjnym w Zakopanym, na wznak, niemalże bez ruchu. Szczęśliwie zastosowano nową metodę leczenia, zastrzyki sprowadzano ze Szwecji i otrzymywał je codziennie. Był zdeterminowany w wypełnianiu zaleceń lekarskich, chciał wyzdrowieć, chciał chodzić! Znajdowała się tam przedwojenna, z przebogatym księgozbiorem biblioteka, lektury więc nie brakowało i czytał książki pasjami. Tu ożywały w wyobraźni historia Polski oraz postaci naszych bohaterów. To byli realni przyjaciele dziecka, przebywającego pośród czterech ścian i chorych współtowarzyszy. Nauka prowadzona była w trybie indywidualnym. Zdrowie poprawiło się na tyle, że w ostatnim roku leczenia już pozwolono mu wychodzić. Rozpoczął nowe życie.

Pierwsze kroki w Wieliczce

Władysław Żołubak jest krakowianinem, jego tato podjął pracę rachmistrza w Makowie Podhalańskim, dokąd rodzina się przeniosła. Potem powrócił do Krakowa. Był to niełatwy czas. Podjął naukę w liceum. Podczas prelekcji w ramach 174 spotkania z cyklu „Wieliczka-Wieliczanie” o 50 latach szkolnictwa specjalnego w Wieliczce oraz 40 latach Zespołu Szkół im. Br. A. Kosiby (Zeszyt 119) mówił: „Zawód nauczycielski, gdy projektowałem swoją przyszłość, nigdy nie był brany przeze mnie pod uwagę, ale kiedy dopiero około 20 roku życia, za sprawą mojej Ś.P. żony Krystyny, wkroczyłem na tory, po których ona toczyła już swoją dorosłą egzystencję, zostałem nauczycielem. Nie wystraszyły mnie niskie pensje nie wystarczające na najprostszą egzystencję”. Ani widok Wieliczki w 1962 roku, gdy przybył tu w poszukiwaniu pracy, która wówczas była możliwa tylko na ziemiach zachodnich i północnych, w Krakowie nieosiągalna. Ktoś zasugerował mu Wieliczkę. W centrum naszego miasta zastał kamienice odrapane, ulice bez oświetlenia. Zmierzając do SP nr 1 imienia Kazimierza Wielkiego, zobaczył już inny świat, obok dużego budynku szkoły podstawowej, nowe liceum.

Dług wdzięczności spłacony

Opatrznościową osobą w jego życiu stał się ówczesny dyrektor „Jedynki” Mieczysław Cieślak, nauczyciel i społecznik, oficer Armii Krajowej zesłany za to na katorgę za Ural – opisuje swe koleje losu Pan

Władysław. Po rozmowie z nim otrzymał wstępnie pracę wychowawcy świetlicowego oraz obietnicę pracy jako nauczyciela i przydział mieszkania na kolejny rok. I tak się stało. Początkowo pracował w wydzielonej w SP nr 1 Szkole Specjalnej, dla dzieci z trudnościami w nauce i niepełnosprawnymi. Dodaje Pan Władysław, że czuje satysfakcję, iż mógł spłacić dług zaciągnięty u tych, którzy pochyłali się nad jego dzieciństwem i młodością. Szkolnictwo specjalne kielkowało, więc odbywał wakacyjne kursy. I to tu, wraz z uczniami, co również później kontynuował, rozpoczął ubogacane lekturą spacerów, wycieczki, gry, a w sali lekcyjnej wykonywanie makiet, ale i strojów do przedstawień. Później podjął pracę nauczyciela historii, na pełny etat, w SP nr 2. Tam już spędził całe zawodowe życie, także wspierając nauczanie w Zespole Szkół przy ul. Kamińskiego w Krakowie. Uczniowie Pana Władysława wspominają go z wielką wdzięcznością, wzbudzał ich zainteresowanie historią, starał się ją „ożywić”, na miarę możliwości odwiedzając omawiane miejsca, mogli niemalże „dotknąć” minionych wydarzeń i miejsc, był to ich ulubiony przedmiot.

Specjalność – przewodniki i publikacje w Panoramie

Najpierwszą publikacją jest „1991 Wieliczka. Informator turystyczny, usługowo, handlowy z planem miasta i okolic – pierwszy tego typu informator w Wieliczce, łączący historię z dniem dzisiejszym. Wsparcie miał Pan Władysław w synu Ś.P. Jaromirze, z czasem, też z pasji, towarzyszu historycznych poszukiwań i pomocniku. Życie rodzinne

Dziękuję za wspólne 45 lat

Po 45 latach działalności zamykam mój warsztat samochodowy.

Dziękuję wszystkim Klientom – za zaufanie, lojalność i wieloletnią współpracę. To dzięki Wam ten warsztat mógł istnieć tak długo.

Dziękuję również wszystkim Pracownikom, z którymi miałem okazję pracować przez te lata – za solidność, fachowość i zaangażowanie. Bez Was ten warsztat nie byłby tym, czym był.

Czas zrobić miejsce dla innych i trochę odpocząć. Wszystkim życzę powodzenia – na drodze i poza nią.

Marek Nodzyński
Auto-Serwis Wieliczka, ul. Janińska 18a

Władysław Żołubak

łączył Władysław Żołubak z pracą nauczycielską i poszukiwaniami źródłowymi do kolejnych powstających tekstów. Publikował je w powstałej w 1994 roku Panoramy Wielickiej, od 1998 roku Panoramie Powiatu Wielickiego. „Solą Ziemi Wielickiej są ludzie, którzy się tutaj rodzą, pracowali dla niej i umierali wśród swoich, czasem wśród obcych. Bywało bowiem, że los wyrwał stąd niektórych i rzucał do innych miast, do innych krajów, na inne kontynenty. Było ich wielu” – tak wyjaśnia Pan Władysław długą listę tych osób, których ślady pieczołowicie badał źródłowo, a później opracowywał teksty. Są nimi: Zbigniew Ziemiński, odnotowany w wielickim Hotelu „Pod złotym Aniołem” Honoriusz Balzak, Artur Grottger, Erazm Niedzielski, Szczepan Boczkowski, Teresa Rudowicz, a także Karol Wojtyła i Franciszek Macharski, późniejszy papież wraz z arcybiskupem krakowskim, którzy tu często, jako młodzi ludzie, bywali. Pierwotnie osoby z artykułów

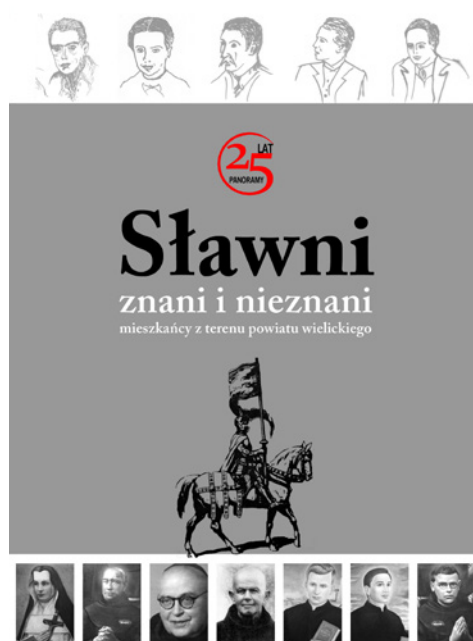
Władysława Żołubaka, z Panoramy, miały być bohaterami książki na jubileusz 20 lecia Panoramy Powiatu Wielickiego, jednak ten w pięknej oprawie Redakcja obchodziła dopiero w 2019 roku już na 25 lecie, więc zakres tematów i autorów poszerzył się, o postaci z całego Powiatu Wielickiego. Książka „Sławni znani i nieznani mieszkańcy z terenu Powiatu Wielickiego” dostępna jest online i w pdf na stronie www.panorama.wieliczka.pl, wystarczy kliknąć w okładkę. Także przypomniani tam są przez Pana Władysława: zamieszkałe w Wieliczce bohaterki Wrześni, w tym Nepomucena Piasecka, ale i Ludwik Solski, Konrad Swinarski, konserwator dzieł sztuki Józef Duda, Sługa Boży O. Anzelm Gądek,

Znawca historii lokalnej

Władysław Żołubak współpracował z Działem Regionalnym wielickiej Biblioteki, przekazując pozyskane książki. Wygłosił też podczas spotkania Wieliczka-Wieliczanie prelekcję będącą owocem współpracy z Michalitami „Sytuacja na ziemiach polskich pod zaborem austriackim na przełomie XIX i XX wieku”, z związku ze 100 leciem prowadzonego przez zgromadzenie Zakładu Wychowawczego (Zeszyt 15). Z oddaniem dokumentował historię macierzystej SP nr 2, co zaowocowało publikacją „Szkoła Podstawowa nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Wieliczce 1872-1998” i kolejną, już z dyrektorką Krystyną Tylek, „Szkoła Podstawowa nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w latach 1872-2013”.

O Wieliczce i okolicy

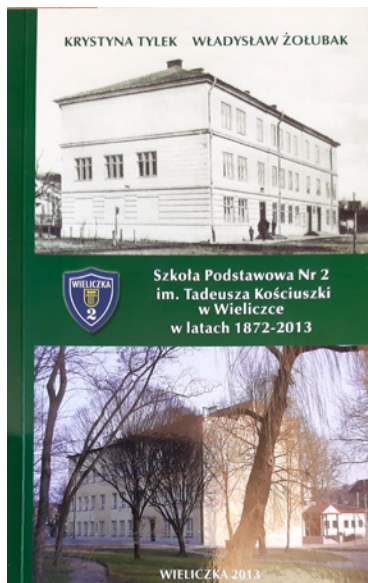
Wcześniejsze dzieło Pana Władysława, to wydany w 1994 roku „Wieliczka dawniej i dziś. Przewodnik dla wszystkich”, który rozpoczyna tekstem: „Przed Państwem Wieliczka, osobliwy klejnot w koronie zabytków najwyższej klasy”, zaczynając dzieje miasta, datowane podówczas na 8300-5000 a.C.n., kiedy odkryto pierwsze ślady pobytu człowieka na obecnym

terenie Wieliczki, opisując kolejno czas rozwoju osadnictwa, urządzenia solankowe, wybudowanie w I połowie XIII wieku kościoła parafialnego pw. Świętego Klemensa, po czas rozkwitu Magnum Sal, gdy rozpoczyna się eksploatacja soli kamiennej. Wg wiedzy na ówczesny czas Władysław Żołubak podaje też informacje o sąsiednich miejscowościach, w tym Biskupicach, gdzie odkryto ślady grodziska sprzed 3000 lat, a ludność zajmowała się warzelnictwem solnym. Opracował ponadto z Franciszkiem Frąkiem, pod redakcją Antoniego Marcinka i przy współpracy O. Ludwika Kurowskiego w 1995 roku publikację „Wieliczka'95 i jej Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej”.

Pan Władysław podjął się napisania w 2013 roku tekstów o początkach średniowiecznych i zabytkach Sułkowa, w wydanej z inicjatywy Sołectwa Sułków wraz z Wydawnictwem Sal Press, pracy zbiorowej „Dzieje Sułkowa od prahistorii do czasów współczesnych”. Historia pasjonuje naszego niezwyklego historyka cały czas, codziennie spędza z nią dużo czasu, ciągle obłożony książkami. Życzymy dalszych owocnych poszukiwań historycznych i dużo zdrowia.

Barbara Zapadlińska

Z Gminy Biskupice

Materiały informacyjne Gminy BISKUPICE

Młodzież z Bodzanowa wyruszyła na rowerową pielgrzymkę do Stambułu

27 lipca, po uroczystej Mszy świętej w intencji pielgrzymów, dziewięcioosobowa grupa młodzieży z Bodzanowa pod opieką księdza Marcina Napory rozpoczęła rowerową pielgrzymkę w ramach Światowych Dni Młodzieży. Tegorocznym celem uczestników był Stambuł, dawniej nazywany Konstantynopolem – miasto o ogromnym znaczeniu dla historii chrześcijaństwa. W pożegnaniu grupy wzięli udział lokalni samorządowcy, w tym Wójt Gminy Biskupice Renata Gawlik, a także rodziny i przyjaciele pielgrzymów, którzy wspierali ich na starcie tej wyjątkowej wyprawy.

Pielgrzymi mieli do pokonania dystans 2 000 kilometrów, który przejechali w ciągu 11 dni - o dzień krócej niż zakładali. Trasa do Turcji prowadziła przez malownicze tereny Słowacji,

Węgier, Rumunii i Bułgarii. Na pierwszym etapie podróży, mimo niesprzyjających warunków pogodowych – deszczu i mokrych dróg – udało im się przejechać aż 180 kilometrów i dotrzeć do Preszowa na Słowacji, gdzie zaplanowano nocleg. Kolejne dni przynosiły nowe wyzwania – od zmiany dętek, napraw rowerów, poszukiwania noclegów, prób włączania się do ruchu na niezwykle ruchliwych drogach, po spore przewyższenia, upały, silne wiatry i bliskie spotkania z niedźwiedziami. To wszystko jednak nie zniechęciło rowerzystów. Już 9 dnia wyprawy dotarli do Turcji a 11- do celu podróży - Stambułu.

Wyprawa miała szczególne znaczenie duchowe. Młodzi pielgrzymi chcieli uczcić 1700. rocznicę Soboru Nicejskiego – wydarzenia kluczo-

wego dla historii chrześcijaństwa. Ponadto podróż odbywała się w intencji ich przyjaciela Kacpra Sobasa, który w ubiegłym roku uległ poważnemu wypadkowi. Grupa promowała także trwającą zbiórkę na jego leczenie. Ksiądz Marcin Napora podkreślał, że rowerowe pielgrzymki to nie tylko wyzwanie fizyczne, ale przede wszystkim okazja do modlitwy, refleksji oraz budowania wspólnoty. Relacje z tej wyprawy można było śledzić w mediach społecznościowych księdza Marcina.

Droga w Sułowie do remontu

Wójt Renata Gawlik wraz z Sekretarzem Jerzym Szymoniakiem zawarli umowę z firmą PRODIM, reprezentowaną przez Prezesa Oskara Niezabitowskiego, na realizację zadania pn. „Modernizacja drogi wewnętrznej rolniczej Sułów – Zagaje na dz. 288 w miejscowości Sułów w km 0+480 – 0+790”. Projekt obejmuje modernizację odcinka drogi o długości 310 metrów, przebiegającego od działki nr 540 do rozjazdu przy działce nr 117.

Zakres prac przewiduje utwardzenie nawierzchni jezdni o szerokości 2,70 m, wzmocnienie poboczy kruszywem łamanym oraz konserwację odwodnienia, w tym istniejącego rowu ziemnego. Spadki drogi zostaną dostosowane do ukształtowania terenu, a wody opadowe będą odprowadzane zgodnie z dotychczasowym kierunkiem. Modernizacja obejmie wyrównanie podbudowy tłuczniowej, jej wzmocnienie kruszywem łamanym oraz wykonanie warstw z betonu asfaltowego: wiążącej i ścieralnej. Inwestycja ma na celu poprawę funkcjonalności drogi oraz zwiększenie jej trwałości.

Kolejny chodnik przy drodze wojewódzkiej

W lipcu podpisano umowę na opracowanie pełnej dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Budowa chodnika przy DW 966 od skrzyżowania z DP 2018K do skrzyżowania z DG 560003K w miejscowości Biskupice”. Dokument sygnował Sekretarz Gminy Jerzy Szymoniak przy kontrasygnacie Skarbnik Agnieszki Gągulskiej i przedstawiciela firmy RKARCH Pracownia Projektowa Karolina Rechnio. Projekt obejmuje odcinek ok 408 metrów i ma na celu poprawę bezpieczeństwa wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 966 – od sklepu Żabka do zakrętu na Szczylgów.

W ramach projektu przewidziano szereg działań, które krok po kroku doprowadzą do powstania chodnika. Na początek zostanie wykonana mapa do celów projektowych, a także dokumentacja geotechniczna, która pozwoli na dokładne zbadanie warunków gruntowych. Kluczowym elementem będzie projekt wykonawczy branży drogowej, obejmujący budowę chodnika wraz z systemem odwodnienia. Przewidziano również przebudowę, kolidującego z inwestycją, uzbrojenia terenu. Ważnym punktem będzie przygotowanie operatu

wodnoprawnego i uzyskanie odpowiednich pozwoleń wodnoprawnych. Projekt wymaga także szeregu uzgodnień i decyzji administracyjnych, w tym m.in. opinii Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie oraz Zarządu Dróg Powiatowych w Wieliczce. Dodatkowo sporządzone zostaną przedmiary robót, kosztorysy inwestorskie oraz specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych. Ostateczny etap prac obejmie przygotowanie dokumentów niezbędnych do zgłoszenia robót budowlanych lub uzyskania decyzji pozwolenia na budowę. Termin realizacji tego zadania to 30 listopada 2026 r.

40. Akcja Honorowego Krwiodawstwa w Gminie Biskupice – dziękujemy za każdą kroplę!

13 lipca odbyła się jubileuszowa, 40. akcja honorowego oddawania krwi organizowana na terenie Gminy Biskupice. Mieszkańcy jak zawsze nie zawiedli – na akcję zgłosiły się 62 osoby, z czego 54 osoby oddały krew, co oznacza, że udało się zebrać ponad 24 litry bezcennego leku!

Każda akcja to wielkie święto empatii i troski o drugiego człowieka. Cieszymy się, że już po raz czwarty mogliśmy wspólnie udowodnić, że w Gminie Biskupice nie brakuje ludzi o wielkich sercach. Dziękujemy

za wsparcie! Słowa uznania kierujemy do wszystkich osób, które wzięły udział w akcji, a także do tych, którzy wspierają nasze działania na różne sposoby. Sponsorzy 40. akcji: Stowarzyszenie Przyjaciół Biskupic, OSP Łazany, LINOMAN wycinka drzew, karczowanie działek, usługi koparką – Ulman Bogdan z Trąbek, „PERS” – Pralnia Dywanów – Piotr Kasprzyk z Trąbek, Bogdan Domoń z Biskupic, Maria Kot z Bodzanowa. Zapraszamy na następną akcję krwiodawstwa, którą zaplanowaliśmy na 16 listopada 2025 roku!

Powiatowe Święto Policji w Zamku Królewskim w Niepołomicach

Na dziedzińcu Zamku Królewskiego w Niepołomicach odbyły się uroczyste obchody Święta Policji, upamiętniające służbę funkcjonariuszy na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Wielickiego.

Gospodarzem wydarzenia był Komendant Powiatowej Policji w Wieliczce insp. Jarosław Klich, który podziękował policjantom za ich codzienne zaangażowanie, a samorządowcom – za nieustanne wsparcie i współpracę. W uroczystościach uczestniczyli m.in. przedstawiciele władz Powiatu Wielickiego: starosta Roman Ptak, wicestarosta Ewa Ptasznik, członek zarządu Łukasz Sadkiewicz, przewodnicząca Rady Powiatu Anna Polańska oraz skarbnik Joanna Kwaśnica. Obecni byli także posłanka Urszula Rusecka, burmistrzowie i wójtowie z terenu powiatu.

Podczas ceremonii wręczono awanse oraz odznaczenia. Wśród wyróżnionych znalazła się wicestarosta Ewa Ptasznik, uhonorowana Brązowym Krzyżem za zasługi dla NSZZ Policjantów woj. małopolskiego. Zawód policjanta to nie tylko odpowiedzialność, ale i codzienna gotowość do niesienia pomocy. Dlatego słowa szacunku i wdzięczności wobec funkcjonariuszy są dziś szczególnie istotne.

Nowa placówka opiekuńczo – wychowawcza w Powiecie Wielickim

W sierpniu br. rozpocznie działalność nowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego w Grabiu w gminie Wieliczka, przeznaczona dla dzieci od 10. roku życia. Będzie to już druga tego typu placówka w Powiecie Wielickim – pierwsza została uruchomiona w 2016 roku w Kłaju, na terenie gminy Kłaj.

Nowa placówka – podobnie jak ta w Kłaju – będzie prowadzona przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej, organizację z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dziećmi i rodzinami w trudnej sytuacji życiowej. Placówka

w Grabiu, która oferować będzie także dwa miejsca interwencyjne, powstaje w ramach zadania publicznego realizowanego przez Powiat Wielicki w dziedzinie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Instytucja zapewni całodobową opiekę i wsparcie wychowawcze dla łącznie 14 dzieci. Celem jej działania jest stworzenie bezpiecznego, przyjaznego środowiska wychowawczego, wspierającego rozwój emocjonalny, społeczny i edukacyjny podopiecznych. Okres realizacji zadania zaplanowany jest do 31 grudnia 2028 roku.

Koźmice Wielkie z nową drogą – zakończono ważną inwestycję drogową

Zakończyły się prace przy przebudowie drogi powiatowej w Koźmicach Wielkich – od rejonu dawnej poczty do skrzyżowania z drogą gminną prowadzącą w kierunku Janowic. Inwestycja została zrealizowana przez Zarząd Dróg Powiatowych w Wieliczce, a jej łączny koszt wyniósł 365 642,06 zł. Środki w całości pochodziły z budżetu Powiatu

Wielickiego. W ramach zadania wykonano: przebudowę jezdni, wybudowano nowy chodnik, wyremontowano istniejące przepusty, poszerzono jezdnię do szerokości 6 metrów. Działania te znacząco wpłynęły na poprawę komfortu oraz bezpieczeństwa wszystkich użytkowników drogi – zarówno kierowców, jak i pieszych.

Z Miasta i Gmi

CRACOVIA SACRA 2025

Zapraszamy do Opactwa w Staniątkach 14 i 15 sierpnia na Cracovia Sacra. Przez dwa dni będzie można zwiedzić część klasztoru oraz kościoła, a także przygotowaną specjalnie na tę okazję wystawę. Możliwość wejścia za klauzurę i doświadczenie niepowtarzalnego klimatu tego niezwykłego miejsca zdarza się raz w roku.

Wejścia, przez furtę klasztorną od strony parku, o pełnych godzinach od 10.00 do 12.00 oraz od 14.00 do 18.00. Zachęcamy szczególnie do odwiedzania Opactwa 14 sierpnia, który jest wprawdzie dniem pracującym, ale grupy zwiedzających są wtedy mniej liczne, co sprzyja lepszemu zapoznaniu się z historią tego niezwykłego miejsca. W progi Boże wchodzi w godnym ubiorze, pamiętajmy zatem o skromnym stroju, godnym tego miejsca. 15 sierpnia o godz. 19.00 w kościele staniąteckim odbędzie się koncert muzyki dawnej.

Link do zapisów online na wybraną godzinę: skroc.pl/staniatki2025
Uwaga: na jeden adres e-mail można zapisać do trzech osób. Każda grupa wchodząca na zwiedzanie części zakazalowej liczy 35 osób, z czego 20 osób może zapisać się przez ten właśnie link. Pozostałe 15 osób po prostu przychodzi i w tradycyjny sposób zajmuje sobie kolejkę. Link do ulotki informacyjnej w wersji PDF, z aktywnymi odnośnikami do stron internetowych z rozkładami jazdy, mapkami oraz zapisami na zwiedzanie: skroc.pl/ulotka2025

Renowacja pomnika rozstrzelanych przez hitlerowców

Trwają prace renowacyjne pomnika upamiętniającego 50 osób rozstrzelanych przez hitlerowców 2 lutego 1944 roku w Staniątkach – w odwecie za zamach na Hansa Franka. To jedno z najbardziej tragicznych wydarzeń w historii naszej gminy.

Prace obejmują roboty konserwatorskie i restauratorskie, budowlane i przy elementach stalowych, pełne przygotowanie terenu i zabezpieczenie miejsca pamięci. Wartość prac 67 896 zł, w tym dofinansowanie z Województwa Małopolskiego w ramach programu „Małopolska Pamięć – zachowanie miejsc pamięci historycznej”: 30 000 zł. Termin zakończenia inwestycji to koniec 2025 roku, Niech pamięć o ofiarach będzie dla nas przestrogą, a nie tylko wspomnieniem.

Trwają prace w trzech remizach OSP z gminy Niepołomice

W Niepołomicach-Podgraniu trwa budowa nowego, jednostanowiskowego garażu, tam stacjonować będzie nowy samochód ratowniczo-gaśniczy VOLVO, który jednostka otrzymała w lipcu, stąd prace wykończeniowe, budowany podjazd i odwodnienie, przeniesienie słupa energetycznego i hydrantu oraz nowa osobna brama wyjazdowa. Część robót wzięli się sami strażacy.

Z kolei w OSP w Niepołomicach przy ul. Grunwaldzkiej, remontowana jest klatka schodowa prowadząca z parkingu do sali widowiskowej. To część przygotowań do obchodów 135-lecia istnienia jednostki, które odbędą się już 6 września. Powstaje też magazyn dla reprezentacyjnej Orkiestry Dętej „Lira”, która ma tam salę prób. Druhowie budują także podest, na którym zaprezentują odrestaurowaną sikawkę, która umieszczona zosta-

nie w przeszklonej konstrukcji.

W Zagórzach kończy się remont wnętrza remizy, pomalowano ściany, położono nowe płytki, jest nowa kuchnia. W jednym z pomieszczeń strażacy zgromadzili dużo historycznych eksponatów: od dawnych pomp i maszyn do pisania, po narzędzia, mundury i stare meble. W przyszłości może, powstanie tam ekspozycja, która pokaże bogatą historię Zagórz.

Wakacje na placach zabaw

Półmetek wakacji za nami! Mimo zmiennej aury wszystko odbywa się zgodnie z planem, a frekwencja i zaangażowanie dzieci przerosły nasze oczekiwania! Przed nami kolejne atrakcje: animacje, dmuchańce, warsztaty plastyczne i gry wielkoformatowe. **NOWOŚĆ W PROGRAMIE!** Pratt & Whitney – światowy lider branży lotniczej – wraz z Fundacją Wspierania Edukacji poprowadzi dla

dzieci 19 sierpnia, w Staniątkach, warsztaty lotnicze! Wstęp wolny – zapraszamy!

Oto harmonogram najbliższych spotkań:

14 sierpnia – Wola Zabierzowska (przy Domu Kultury)

19 sierpnia – Staniątki (przy szkole)

21 sierpnia – Suchoraba (przy szkole)

26 sierpnia – Ochmanów (przy Domu Kultury)

Praca o Niepołomicach

Burmistrz Michał Hebda spotkał się z absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wiktorią Kasprzyk, mieszkanką Krakowa, która poświęciła swoją pracę licencjacką ocenie poziomu i jakości życia mieszkańców gminy Niepołomice. Przeprowadziła ankiety wśród mieszkańców, badając m.in. sytuację materialną, zadowolenie z usług publicznych, dostępność infrastruktury, wyposażenie domów, czy jakości życia w poszczególnych sołectwach. Wnioski? Gmina wypadła bardzo dobrze – mamy wysoką jakość życia, ale też konkretne obszary do poprawy i rozwoju. Praca zawiera również ciekawe rekomendacje dla burmistrza. To budujące, gdy młodzi ludzie wybierają naszą gminę jako przedmiot badań – z ciekawością, z energią i z pasją do analizy danych. Jeśli ktoś z Państwa pisze pracę naukową o Niepołomicach – zapraszam do kontaktu, mówi burmistrz Michał Hebda dodając – chętnie poznam Wasze wnioski, pomysły i obserwacje. Chętnie też pomożemy w udostępnieniu danych do badań.

300 osób z Niepołomic w drodze

Prawie 300 osób z niepołomickiej grupy wyruszyło 6 sierpnia na pieszą pielgrzymkę na Jasną Górę. Wejście do Częstochowy 11 sierpnia, pielgrzymowali młodzi i starsi.

Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie

W Zamku Królewskim mieliśmy zaszczyt uhonorować wyjątkowe pary z terenu Miasta i Gminy Niepołomice, które świętowały 50-lecie wspólnego życia małżeńskiego. To niezwykle jubileusz, który zasługuje na najwyższe uznanie i szacunek.

W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Burmistrz Michał Hebda wręczył wspólnie z Starostą Powiatu Wielickiego Romanem Ptakiem i Przewodniczącym Rady Miejskiej Pawłem Laskiem, medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie 39 parom, których miłość, wytrwałość i wzajemne oddanie są dla nas wszystkich prawdziwą inspiracją. Były życzenia, serdeczne gratulacje i podziękowania za piękny przykład!

Oto Jubilaci:

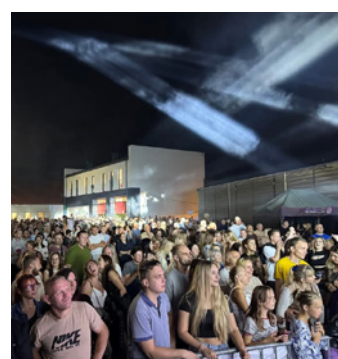
Halina i Izidor Batkowie, Ewa i Ryszard Bigajowie, Stanisław i Zofia Czernikowie, Maria i Michał Domagalscy, Mieczysław i Roman Dulbowie, Anatolia i Jerzy Dziadoniowie, Maria i Stefan Dziadurówie, Krystyna i Władysław Faronowie, Bogusława i Józef Gawłowie, Halina i Józef Górowie, Aleksandra i Włodzimierz Gradowie, Teresa i Józef

Kapera, Stanisława i Julian Karasińscy, Adela i Stanisław Waryanowie, Ewa i Andrzej Konieczni, Anna i Jan Maliszowie, Janina i Józef Mądrzyńscy, Maria i Stanisław Mleczkowie, Halina i Marian Nowaczykowie, Zofia i Stanisław Nowakowie, Maria i Jan Paluchowie, Józefa i Karol Podoleccy, Elżbieta i Krzysztof Prochwiczowie, Maria i Tadeusz Sadkowie, Maria i Ryszard Stawarzowie, Danuta i Władysław Stefańscy, Józefa i Ryszard Kasprzykowie, Stanisława i Michał Szewczykowie, Elżbieta i Włodzimierz Szreniawa, Barbara i Kazimierz Ślusarczykowie, Zofia i Józef Trela, Józefa i Józef Wąsowie, Jadwiga i Kazimierz Wojtalowie, Barbara i Ryszard Woźniakowie, Janina i Sławomir Wrzaskiewicz, Zofia i Władysław Zacharscy, Marta i Marian Zycho-
wie, Halina i Witold Żeromscy, Danuta i Jan Żmudzczy
Wielkie gratulacje!

Wola Batorska

Regionalny Festyn Strażacki był wielkim wydarzeniem, z koncertami i licznymi nagrodami. Druhowie przygotowali bardzo atrakcyjny program. Z koncertami wystąpili Jan Wojdak z zespołem Wawele, Cliver, Szalony Drużba. W losowaniu cegiełek można było uzyskać niezwykle nagrody. Nie zabrakło pokazów sprzętu Strażackiego, oraz, oczywiście piana party.

Fot. FB OSP Wola Batorska

PATRONAT HONOROWY MIASTA I GMINY NIEPOŁOMIC NIEPOŁOMIC MICHAŁA HEBDY

FESTIWAL OPEROWO-OPERETKOWY IM. ALEKSANDRY POLAK

Zamek Królewski w Niepołomicach
24-31 sierpnia 2025

Jubileusz 40 lecia matury

Tak bezcenna jest pamięć o najważniejszych chwilach życia, a jedną z nich jest zdanie matury i wejście w dorosłość, podejmowanie kolejnych życiowych decyzji. Jak bezcenny był czas, wspólnie przeżyty w grupie klasowej, radości i trudności, które wtedy tak łączyły, pokazują spotkania jubileuszowe. Właśnie takie zorganizowały absolwentki Liceum Ekonomicznego, jak szybko przemi-

nęło 40 lat. Spotkanie odbyło się w restauracji „Grand Sal”, wspólnie było się zobaczyć, powspominać przy jubileuszowym obiedzie i torcie, i przy przyniesionym z Kampusu Wielickiego tablo rocznika 1981-1985. Wcześniej w intencji jubilatów i ich nauczycieli odprawiona została Msza Święta.

B.Z.

Osobiste rzeczy Sł.B. Brata. Alojzego Kosiby

Bezcenna możliwość

Znajdują się one na co dzień w części klauzurowej w celi naszego wielickiego kwestarza, Sługi Bożego Brata Alojzego Kosiby. Trwa jego proces beatyfikacyjny. W tym roku obchodzimy 170 rocznicę jego urodzin. Mamy wielką możliwość by je zobaczyć, oraz doświadczyć tego, co na co dzień go otaczało i czym żył on i wielu jego współbraci, przez 400 lat obecności Franciszkanów w Wieliczce. W Zamku Żupnym Muzeum

Żup Krakowskich w Wieliczce otwarta jest wystawa z okazji tego właśnie jubileuszu, którego Brat Alojzy Kosiba jest częścią. Naprawdę warto tam przyjść.

B.Z.

„TRÓJKA” wielicka 5 miejsce w Polsce!!!

W katowickim Spodku w 31. Wielkim Finał Ogólnopolskich Mistrzostw w Mini-siatkówce im. Marka Kisiela o Puchar KINDER Joy of moving wzięły udział 4 zespoły MKS MOS WIELICZKA. Wśród 1536 zawodniczek i zawodników z całej Polski, reprezentujących 384 drużyny, zawodniczki w kat. „Trójkę” zajęły fantastyczne 5. miejsce w Polsce, Szanse na medal str-

ciły w meczu z późniejszymi brązowymi medalistkami, przegrywając 13:15, 14:16. Zawodniczki w kat. „Czwórkę” zajęły wysokie 10 miejsce w Polsce, KOŃCOWA KLASYFIKACJA „Trójkę” DZIEWCZĄT 1. UKS Varsovia; 2. MKS „Dwójka Zawiercie”; 3. Strefa Piłki Siatkowej Zbąszynek; 4. UKS Gdynia Akademia Siatkówki; 5. MKS MOS Wieliczka Glinka Academy / Wilk Aleksandra, Kural Alicja, Kaciuba Adrianna, Burdacka Kaja, Trener Artur Stryszowski.

cyberhelp.pl

Zbuduj z nami przyszłość
Strony i aplikacje dla Ciebie!

- Strony i sklepy internetowe
- Optymalizacja i pozycjonowanie
- Usługi graficzne

Sprawdź

TRZECIE WSPÓLNE ŚPIEWANIE PIEŚNI PATRIOTYCZNYCH

14 sierpnia 2025 r.

Godz. 16⁰⁰

Miejsce: Wiata LKS „STRAŻAK KOKOTÓW”

Serdecznie zapraszamy do wspólnego śpiewania!

PROGRAM:

- 16⁰⁰ Warsztaty wykonywania Polskiej Kokardki Narodowej oraz symbolu Polski Walczącej
- 16⁴⁵ Oficjalne rozpoczęcie
- 17⁰⁰ Otwarcie wystawy rysunków żołnierzy wykonanych przez dzieci
- 17¹⁰ Wspólne Śpiewanie Pieśni Patriotycznych
- 18⁰⁰ Oficjalne zakończenie Wspólnego Śpiewania
- 18¹⁰ Karaoke – śpiewamy polskie piosenki

PATRONAT HONOROWY
STAROSTA WIELICKI
ROMAN PTAK

POWIAT WIELICKI

Wieliczka

Wieliczka

Wieliczka

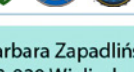
Wieliczka

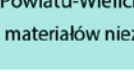
Wieliczka

Wieliczka

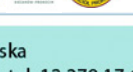
Wieliczka

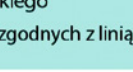
Wieliczka

Wieliczka

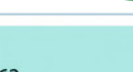
Wieliczka

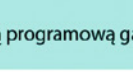
Wieliczka

Wieliczka

Wieliczka

Wieliczka

max ELEKTRO

AGD / RTV / MULTIMEDIA

Twoje miasto

Twój sklep

Twój e-sklep

www.maxeлектро.pl

GWARANCJA NISKICH CEN

www.maxeлектро.pl

F.H.U. Partner

ul. Sikorskiego 4, 32-020 Wieliczka

12 278 20 02
500 250 270

Godziny otwarcia:
pn. - pt. 9.00 - 17.00
sob. 8.30-13.00

e-mail: partneragd@vp.pl

TWÓJ
PARTNER
W NIERUCHOMOŚCIACH

ŚWIADCZYMY USŁUGI
W ZAKRESIE:

- POŚREDNICTWA
- DORADZTWA
- WYCENY

POMAGAMY W UŻYSKANIU KREDYTU

KONTAKT

500 250 280

601 060 083

biuro@ajpartnerzy.pl

www.ajpartnerzy.pl

Z NAMI KUPISZ, SPRZEDASZ

LUB WYNAJMIESZ NIERUCHOMOŚĆ

Gazeta Panorama Powiatu Wielickiego

Wieliczka • Niepolomice • Gdów • Kłaj • Biskupice

PANORAMA

Powiatu Wielickiego

Wydawnictwo SAL - PRESS, Redaktor naczelna: Barbara Zapadlińska

Adres do korespondencji: Skrytka pocztowa 24, 32-020 Wieliczka, tel: 12 278 17 62

e-mail: gazeta@panorama.wieliczka.pl, www.panorama.wieliczka.pl

www.facebook.com/Wieliczka-Gazeta-Panorama-Powiatu-Wielickiego

Redakcja zastrzega sobie prawo do niepublikowania materiałów niezgodnych z linią programową gazety.

Urząd Miasta i Gminy w Wieliczce
ul. Powstania Warszawskiego 1
32-020 Wieliczka
tel. +48 12 26 34 100
fax. +48 12 27 86 860
e-mail: magistrat@wieliczka.eu

Z MIASTA I GMINY WIELICZKA

DNI ŚWIĘTEJ KINGI 2025 – WSPÓLNE ŚWIĘTO RADOŚCI I TRADYCJI

W dniach 26–27 lipca 2025 r. obchodziliśmy Dni Świętej Kingi – nasze wyjątkowe, wielkie święto, które od lat łączy pokolenia, pielęgnuje tradycję i buduje wspólnotę. To były dwa dni pełne wzruszeń, muzyki, barw i serdecznych spotkań.

Historyczny początek – po raz pierwszy zabrzmiał Hejnał Wielicki

Sobotnie popołudnie rozpoczęło się momentem, który na długo zapisze się w pamięci mieszkańców. Po raz pierwszy w historii Dni Świętej Kingi z okien Wielickiego Centrum Kultury rozbrzmiał Hejnał Wielicki – piękny, symboliczny znak do rozpoczęcia świętowania. Chwilę po hejnale z Rynku Górnego wyruszył Barwny Korowód z Świętą Kingą i Skarbnikiem

na czele, muzealnikami w historycznych strojach, Wspólnotą Młodzieży Niepełnosprawnej oraz Reprezentacyjną Orkiestrą Dętą Kopalni Soli „Wieliczka”. Tegoroczna trasa poprowadziła przez Ogród Żupny aż pod Szyb Daniłowicza, gdzie przedstawiono legendę o pierścieniu Świętej Kingi, w pięknej oprawie teatralnej. Na scenie przy ul. Dembowskiego wystąpili m.in.: Zespół Pieśni i Tańca „Sułkowianie”, Gospel Voice, Deluxe Alive, Halina Mlynkova, DJ MartineS

Niedziela pełna wzruszeń

Świętowanie rozpoczęła Msza Święta w intencji mieszkańców. W Ogrodzie Żupnym po raz pierwszy działała Strefa Życzliwości – miejsce dobrych słów, uśmiechu i rozmów. Deszcz nie zatrzymał niedzielnych koncertów: „W świecie bajki” – Elżbieta Madej, Zumba® z Emilią Furman, Marysia Pelc i Damazy Wachuła – młodzi artyści z sercem, Perły Muzyki Rozrywkowej – z gwiazdami polskiej sceny, Blues Shoes – bluesowa energia, Blue Café – finał pełen tańca i śpiewu

Razem możemy wszystko

Burmistrz Rafał Ślęczka podkreślił: „Najważniejsi są Mieszkańcy. Chcemy iść razem – zarówno podczas wielkich świąt, jak i w codziennych sprawach. Bo tylko wspólne działania przynoszą najlepsze efekty dla dobra naszej wspólnoty.”

DZIĘKUJEMY!

Za to, że byliście z nami – mimo kapryśnej pogody, z uśmiechem, cierpliwością i energią. Pokazaliście, że prawdziwe świętowanie nie zależy od pogody, tylko od ludzi, którzy są razem.

Dziękujemy wszystkim Partnerom i osobom, które nas wspierały. A najbardziej – dziękujemy Wam – **Mieszkańcom Miasta i Gminy Wieliczka oraz naszym Gościom**

Za każde dobre słowo, które od Was usłyszeliśmy, i za to, że byliście z nami w tym wyjątkowym czasie.

Do zobaczenia za rok!

Erasmus+ w praktyce – uczennice i nauczycielki PCKZiU z doświadczeniem zawodowym w Europie

W dniach 29 kwietnia – 26 maja 2025 roku czternaście uczennic z Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wieliczce odbyło praktyki zawodowe w renomowanych hotelach na terenie Turynгии w Niemczech. Były to uczennice kształcące się w zawodach: technik hotelarstwa, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik organizacji turystyki.

Zanim rozpoczęły swoje obowiązki w miejscach praktyk, uczestniczki wzięły udział w wycieczce do stolicy Turynгии – Erfurtu.

Uczennice technikum turystycznego przygotowały prezentację najważniejszych zabytków miasta, dzięki czemu cała grupa mogła lepiej poznać lokalną kulturę i historię. Niewątpliwą atrakcją był spacer po starówce oraz degustacja słynnych turyńskich kiełbasek. Praktyki zorganizowane zostały we współpracy z wieloletnim partnerem szkoły – instytucją SHW, która zapewniła miejsca praktyk, opiekę mentorską oraz logistykę pobytu. Uczennice miały okazję zdobyć doświadczenie w pracy w niemieckich hotelach, doskonalić umiejętności zawodowe i językowe oraz poznać codzienność branży turystycznej w innym kraju.

Wyjazd był dla uczestniczek nie tylko cennym doświadczeniem zawodowym, ale też przełomowym momentem w rozwoju osobistym. - Praca w międzynarodowym środowisku pozwoliła mi rozwinąć nie tylko umiejętności praktyczne, ale także pewność siebie i samodzielność. Czas spędzony w Niemczech będę wspominać z ogromnym sentymentem – mówi Anna Magdziarz, uczennica technikum hotelarskiego. - Zyskałam doświadczenie, poznałam wspaniałych ludzi i przełamałam barierę językową, to było naprawdę wartościowe przeżycie – dodaje Nikola Schwenk z klasy gastronomicznej. Uczennice podkreślają, że praktyki pozwoliły im poczuć realia pracy w branży: - Dzięki temu wyjazdowi przełamałam swoją nieśmiałość, nauczyłam się rozmawiać z gośćmi i pracownikami w obcym

języku – mówi Julia Marczak, która odbywała praktykę w hotelu Göbel's Quellenhof. - Każdego dnia uczyłam się nowych rzeczy i pracowałam z bardzo życzliwym zespołem. Praktyki były intensywne, ale dały mi pewność, że wybrałam właściwy kierunek zawodowy – zaznacza Emilia Zając.

Zadowolona z przebiegu praktyk nie kryją także opiekunowie. - Uczennice spisały się znakomicie, były punktualne, zaangażowane i otwarte na nowe doświadczenia. Partnerzy z Niemiec bardzo je chwaliли – mówi Marzena Sobuła, nauczycielka języka niemieckiego i opiekunka grupy. Dzięki praktykom zagranicznym uczennice nie tylko zdobyły doświadczenie w hotelarstwie, gastronomii i turystyce, ale również rozwinęły kompetencje językowe, międzykulturowe i społeczne – tak cenione na europejskim rynku pracy. Udział w mobilności przyczynił się do wzrostu ich samodzielności, elastyczności i otwartości na nowe środowiska.

Z zagranicznych doświadczeń korzysta również kadra PCKZiU. W maju 2025 roku cztery nauczycielki wzięły udział w mobilnościach typu job shadowing, czyli obserwacji pracy swoich europejskich kolegów i koleżanek. Beata Chla (język angielski zawodowy) oraz Agata Jakubiak (przedmioty ekonomiczne) gościły w szkole turystycznej IISS Marini Gioia w Amalfi, poznając włoski system kształcenia branżowego i dzieląc się dobrymi praktykami. Z kolei Sara Kowalczyk i Anna Szczucińska, specjalistki w zakresie hotelarstwa i turystyki, odbyły tygodniową obserwację w Malta Tourism and Language Institute w San Gwann, gdzie przyglądały się organizacji praktycznej nauki zawodu oraz metodom kształcenia w języku angielskim. Ich doświadczenia z pewnością wzbogacą ofertę edukacyjną szkoły i przełożą się na dalszy rozwój europejski PCKZiU. Wyjazdy te były możliwe dzięki realizacji projektu w ramach programu Erasmus+, akredytowanego w sektorze edukacji zawodowej, który PCKZiU z powodzeniem prowadzi od wielu lat.

Koordynatorem wszystkich projektów zagranicznych realizowanych przez szkołę jest Olga Dudek – nauczycielka języka niemieckiego, która z ogromnym zaangażowaniem dba o organizację działań projektowych, kontakty z partnerami oraz wysoką jakość realizowanych mobilności. Dokumenty Europass Mobilność, potwierdzające zdobyte umiejętności i doświadczenia, zostaną w wręczone zarówno uczennicom, jak i nauczycielkom. Staną się one cennym elementem ich przyszłych CV i portfolio zawodowego – zwiększającym szanse na rynku pracy oraz wspierającym rozwój kariery zarówno w Polsce, jak i w innych krajach europejskich.

Koordynator Projektów Erasmus+ PCKZiU
Olga Dudek

Książka „Wieliczka – Wieliczenie” Bis! Ocalić przeszłość od zapomnienia” część I

Książka zaprezentowana zostanie na wstępie spotkania „Wieliczka-Wieliczenie” Bis! 27 sierpnia (środa) o godz.16.00 w sali „Magistrat” w Wieliczce. Będzie to 67. spotkanie z cyklu, pt. „45. rocznica powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego (NSZZ) „Solidarność” w Małopolsce, Wieliczce i okolicy (1980-2025)”

W „Przedmowie” do książki Marian Leśny, prezes Zarządu Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. napisał: „Z ogromną przyjemnością oddaję do rąk Czytelników publikację, wydaną przez Kopalnię Soli „Wieliczka” S.A., która rozpoczyna cykl wydawniczy „Ex libris salis”. Pierwsze trzy tomy pt. „Wieliczka – Wieliczenie” Bis! Ocalić przeszłość od zapomnienia” stanowią inaugurację tej serii. (...) Tematyka comiesięcznych spotkań „Wieliczka-Wieliczenie” Bis!, choć bardzo szeroka, zespolona była wspólnym mianownikiem - historią Wieliczki - małej Ojczyzny”

Wydana w 2025 r. na „Dni Świętej Kingi” przez Kopalnię Soli „Wieliczka” S.A. z tej serii część I, liczy 445 stron. Składa się, jak czytamy w Spisie treści z: Przedmowy, Wstępu, zawartości spotkań 1-16 „Wieliczka-Wieliczenie” Bis! i zakończenia pt. „Jadwiga Duda Kim jestem? Jest publikacją referatów wygłoszonych na szesnastu spotkaniach „Wieliczka-Wieliczenie” Bis!, które odbyły się w Wieliczce, w Urzędzie Miasta i Gminy w sali „Magistrat” w ostatnie środy miesiąca o godz.16.tej. To relacje pisemne ze spotkań od nr 1 z 30.01.2019 r. do nr 16 z 26.02.2020 r., które zgromadziła i opracowała Jadwiga Duda, prezes Stowarzyszenia „Klub Przyjaciół Wieliczki”, organizatorka spotkań „Wieliczka – Wieliczenie” Bis! Oto tematy spotkań:

SPOTKANIE 1. „Wieliczenie w Powstaniu Styczniowym 1863 – 1865” z 30.01.2019 r. z prelekcjami: Janiny Kęsek i ś. p. Krzysztofa Widomskiego.

SPOTKANIE 2. „Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Wieliczce w latach 1892-1939, (1948)”. Udział wieliczanie w powstaniu krakowskim w 1846 r. Pamiętamy po 173 latach” z 27.02.2019 r. z prelekcjami: dr Pawła Krokosza, Janiny Tańculi.

SPOTKANIE 3. „30 lat Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego (ZWPOS) w Krakowie w latach 1989-2019 i wieliczenie.” z 27.03.2019 r. z prelekcjami: ś. p. Stanisława Szuro i ś. p. Mieczysława Pieronka, Jadwigi Dudy,

SPOTKANIE 4. „Pamięć o Głogocie Wschodu. Wieliczenie z listy katyńskiej” z 24.04.2019 r. z prelekcjami: ś. p. Zbigniewa Siekańskiego, Jadwigi Grzyb, Andrzeja Pocięchy, Jadwigi Dudy,

SPOTKANIE 5. „Pro Memoria - dr Urszula Janicka-Krzywdą (1949-2015). Wieliczka i wieliczanie” z 29.05.2019 r. z prelekcjami: ś.p. dr Janusza Kamockiego, prof. Ryszarda Kantora, Jadwigi Dudy, Marii Zachorowskiej, Alicji Małety, Zdzisławy Szerłomskiej, Haliny Dulemby,

SPOTKANIE 6. „Kapitan Jan Dubaniowski (1912-1947) ps. „Salwa”, oficer Wojska Polskiego, żołnierz Armii Krajowej, dowódca oddziału antykomunistycznego Narodowych Sił Zbrojnych w krakowskim.” z 12.06.2019 r. z prelekcjami Grzegorza Gawła, Jadwigi Dudy,

SPOTKANIE 7. Święta Kinga (1234-1292), patronki górników solnych, Kopalni Soli „Wieliczka”, Wieliczki, samorządu terytorialnego” z 24.07.2019 r. z prelekcjami: Jadwigi Dudy, Piotra Stefaniaka, Agnieszki Wolańskiej,

SPOTKANIE 8. „Świat pszczoł i innych zapylaczy - dla zdrowia wieliczanie.” z 28.08.2019 r. z prelekcjami: Tadeusza Domonia, Piotra Czajczyka, ś. p. Stefana Kisielowskiego, Aldony Marii Pawłyk, Igora Pawłyka.

SPOTKANIE 9. „Żołnierze niezłomni „Wyklęci”: Józef Mika, Franciszek Mróz i inni.” z 18.09.2019 r. z prelekcjami: Apolonii Ptak, Włodzimierza Chrenkoffa

SPOTKANIE 10. „Zioła i ich zastosowanie w życiu codziennym. Sól i zioła.” z 25.09.2019 r. z prelekcjami: Haliny Pracuch, Bożeny Marii Gielarowskiej, Agnieszki Wolańskiej.

SPOTKANIE 11. „Powiat Wielicki dawniej i dziś. 20-lecie nowego Powiatu Wielickiego (1998-2019)” z 2.10.2019 r. z prelekcjami: Tadeusza Lurańca, Zbigniewa Zarębskiego, dr Stanisława Szuro, Adama Kociołka,

SPOTKANIE 12 „Wieliczenie Lidia i Zbigniew Sałabun - Wieliczka” z 30.10.2019 r. z prelekcjami Lidii Sałabun, Jerzego Pilikowskiego, Zbigniewa Sałabuna,

SPOTKANIE 13 „W nauce i wiedzy: wieliczanie prof. dr hab. inż. Janusz Kowal z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie” z 27.11.2019 r. z prelekcjami prof. Bolesława Karwata, prof. Janusza Kowala,

SPOTKANIE 14 „Ochrona i rewitalizacja dziedzictwa architektury przemysłowej i zabytków techniki (w szczególności zabytków związanych z górnictwem)” z 18.12.2019 r. z prelekcją prof. Andrzeja Gaczola,

SPOTKANIE 15 „W 81 rocznicy dla Nieba Sługi Bożego Brata Alojzego Kosiby (1855-1939)” z 29.01.2020 r. z prelekcjami: o. Jacka Biegajło, śp. o. dr Salezego Brzuska, o. Ludwika Kurowskiego, Adama Marka Panusia, Iwony Jeleń,

SPOTKANIE 16 „Pamiętali... pamiętamy... pamiętajcie... Wspomnienia Żydów polskich” z 26.02.2020 r. z prelekcjami: Tsadeusza Jakubowicza, Pawła Skoruta, Michała Zajdy, Bohdana Piotrowicza, sp. Uri Shmueli, Szymona Milnera, Michała Wojenka, śp. Schmuela Milner.

Książka zawiera 215 fotografii ze spotkań „Wieliczka-Wieliczenie Bis! i inne. Dziękuję wszystkim prelegentom za wygłoszone prelekcje oraz wieliczanie, w tym licznie członkom KPW i gościom za udział w ww. spotkaniach.

Właścicielem nn. książki jest Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A. Redaktorem naczelnym książki jest Marian Leśny, a redaktorem prowadzącym Agnieszka Wolańska, wyboru prelekcji do publikacji, redakcję i korektę tekstów wykonała Elżbieta Bednarowska, a opracowanie graficzne Katarzyna Poznańska. Dziękuję Prezesowi Marianowi Leśnemu za podjęcie decyzji o finansowaniu wydania niniejszej książki i wyżej wymienionym Paniom za prace nad jej wydaniem. Zachęcam do nabycia książki podczas spotkania i jej przeczytania.

Opracowała Jadwiga Duda

KOPALNIA SOLI „WIELICZKA”

DNI ŚW. KINGI 2025 Z UDZIAŁEM WIELICKIEJ KOPALNI

Wieliczka z dumą i wzruszeniem uczciła święto swojej patronki – Świętej Kingi, opiekunki górników, mieszkańców i całej wielickiej ziemi. Tegoroczne dni miasta odbyły się w dniach 26–27 lipca, a ich głównym partnerem strategicznym była Kopalnia Soli „Wieliczka”.

Duchowy wymiar świętowania

Górniczne obchody rozpoczęły się już w niedzielę, 20 lipca, od tradycyjnej modlitwy przy grobie św. Kingi w Starym Sączu. W pielgrzymce uczestniczyło ponad 100 osób, w tym przedstawiciele Zarządu Kopalni oraz górniczej załogi. Towarzyszyli im biskup Robert Chrzęszcz oraz kapelan górniczej braci, ks. Wojciech Olszowski.

W liturgiczne wspomnienie Św. Kingi – 24 lipca – w kaplicy Św. Kingi odbyła się tradycyjna, uroczysta Msza Święta, której przewodniczył kardynał Stanisław Dziwisz. Była to okazja do dziękczynienia za miniony rok oraz modlitwy o dalszą opiekę patronki nad kopalnią i wielicką ziemią.

Barwny korowód ulicami Wieliczki

W sobotnie popołudnie, 26 lipca, ulicami miasta przeszedł barwny korowód. Na jego czele maszerowała Reprezentacyjna Orkiestra Dęta Kopalni Soli „Wieliczka”, obchodząca w tym roku jubileusz 195-lecia działalności. Towarzyszyli jej Prezes Zarządu Kopalni Marian Leśny, Członek Zarządu ds. Ekonomicznych Łukasz Sadkiewicz oraz liczna załoga górnicza w galowych mundurach. W korowodzie nie zabrakło również postaci Św. Kingi i Skarbnika, przedstawicieli władz samorządowych, instytucji, radnych, stowarzyszeń, mieszkańców i turystów.

Wyjątkowym momentem było po raz pierwszy zrealizowane widowisko – symboliczna scena przekazania pierścienia św. Kindze przez górnika. Inscenizacja odbyła się przy Szybie Daniłowicza i nawiązywała do legendy o cudownym odnalezieniu pierścienia w bryle soli. Dialogi, przygotowane przez Agnieszkę Wolańską – Pełnomocnik ds. Historii i Kultury – ożywiły opowieść o solnym darze świętej.

Część koncertowa i Strefa Życzliwości

Po symbolicznym przekazaniu wiana korowód dotarł na główną scenę przy dworcu autobusowym. Część artystyczną otworzyła jubileuszowa prezentacja górniczej orkiestry, nagrodzona gromkimi brawami.

W niedzielę, 27 lipca, w ogrodzie żupnym powstała Strefa Życzliwości – przestrzeń spotkań, w której odwiedzający mogli m.in. zapoznać się z aktualną ofertą Uzdrowiska Kopalni. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również materiały promocyjne i warsztaty.

Wieliczka – wspólnota, tradycja i sól

Obchody Dni Świętej Kingi 2025 pokazały, że tradycja, wspólnota i sól to prawdziwe skarby Wieliczki – żywe, pielęgnowane i przekazywane z pokolenia na pokolenie. Kinga Arpadówna – węgierska królowa, księżna krakowsko-sandomierska, klaryska, Błogosławiona i Święta – od wieków towarzyszy górniczej społeczności. Jej przesłanie – wiary, nadziei, mądrości i wytrwałości – pozostaje wciąż aktualne.

Organizatorem Dni Św. Kingi było Miasto i Gmina Wieliczka oraz Wielickie Centrum Kultury.

fol. R. Stachurski

fol. T. Adamek

Zapraszamy do restauracji położonej w sercu zabytkowego parku, w sąsiedztwie Kopalni Soli „Wieliczka” i Tężni Solankowej.

To idealne miejsce na rodzinny obiad lub spotkanie z przyjaciółmi!

[zobacz menu](#)

Wieliczka, Park Kingi 7 (wjazd od ul. Matejki)
www.grandsal.pl/restauracja

facebook.com/restauracjagrandsal

fol. T. Adamek

ROZPOCZĘTO REALIZACJĘ ROBÓT REMONTOWYCH I MODERNIZACYJNYCH SZYBU KOŚCIUSZKO

Tuż po podpisaniu umowy na kompleksowy remont i modernizację szybu Kościuszko w Kopalni Soli „Wieliczka” rozpoczęły się intensywne działania przygotowawcze. Przekazano wykonawcy teren budowy, co formalnie zapoczątkowało etap robót w obiektach przyszybowych oraz w szybie. Jednocześnie dokonano wymaganych zgłoszeń do Wyższego Urzędu Górniczego oraz Konserwatora Zabytków Krakowskich Żup Solnych, informując o rozpoczęciu prac na historycznym obiekcie.

Opracowywanie dokumentacji technicznej

Kluczowym elementem obecnego etapu działań są prace projektowe – przygotowywana jest kompleksowa dokumentacja techniczna, niezbędna do montażu nowoczesnych urządzeń technologicznych służących do wykonywania robót. Są to zarówno dokumentacje budowlane, techniczne i technologiczne.

Zakres sporządzanych dokumentacji projektowych obejmuje budowę konstrukcji wsporczej kół linowych na wieży szybowej, fundamentów urządzeń wyciągowych oraz adaptację istniejących obiektów Górniczego Wyciągu Szybowego do posadowienia maszyn wyciągowej wyciągu kółkowego, adaptację wieży szybowej pod nowe koła linowe, konstrukcje wsporcze kół linowych, posadowienia i zadaszenia wciągarek, posadowienia kołowrotu kablowego, adaptację budynku maszyny wyciągowej, posadowienie kontenera sprężarki i zbiornika sprężo-

nego powietrza. Projekty mechaniczne dotyczą natomiast pomostu zrębowego i pomostu wiszącego – ramy napinającej, instalacji sprężonego powietrza w szybie i na powierzchni, urządzenia pomocniczego z wciągarką – potrzebne do czasu odbioru oraz projektu rurociągu awaryjnego. Projekty elektryczne zakładają wykonanie zasilania maszyn i urządzeń technologicznych oraz placu budowy, zasilania i sterowania zespołu wciągarek wolnobieżnych, systemu sygnalizacji szybowej, przeciwwybuchowego systemu sygnalizacji szybowej, adaptacji dla zasilania urządzeń tymczasowych, zasilania dla technologii i placu budowy. W ramach projektów wielobranżowych tworzona jest dokumentacja pomostu wiszącego – ramy napinającej, Górniczego Wyciągu Szybowego oraz Górniczego Wyciągu Awaryjno-Rewizyjnego.

Cel inwestycji

Ogromne i ważne dla wielickiej Kopalni przedsięwzięcie ma strategiczne znaczenie dla bezpieczeństwa i funkcjonowania całego zakładu. Zabudowa górniczego wyciągu awaryjno-rewizyjnego przywróci Kościuszcze funkcje komunikacyjne, umożliwiając awaryjny wyjazd załogi i transport materiałów z podziemi. Remont szybu Kościuszko to nie tylko inwestycja w infrastrukturę, ale przede wszystkim w bezpieczeństwo ludzi i przyszłość Kopalni Soli „Wieliczka”. Ma on na celu nie tylko unowocześnienie i zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury wyciągowej, ale również dostosowanie jej do pełnienia w tym szybie funkcji Górniczego Wyciągu Szybowego awaryjno-rewizyjnego. To jeden z ważnych kroków w kierunku dalszego zabezpieczania dostępu do podziemnych wyrobisk oraz usprawnienia logistyki prowadzenia prac konserwacyjnych i ratowniczych. Całkowity koszt inwestycji to ponad 96 mln zł netto. Projekt uzyskał dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości niemal 60 mln zł, a prace potrwają około 4 lata.

fot. T. Adamek

MILION TURYSTÓW W KOPALNI SOLI „WIELICZKA”

Wielicką kopalnię odwiedzili milionowi goście. Okazali się nimi Pani Justyna i Pan Marcin z Malborka, którzy solne progi przekroczyli wraz z dziećmi 23 lipca tuż przed południem. – Kupiliśmy na dzisiaj bilet rodzinny, były to ostatnie miejsca... także

to super niespodzianka dla nas! – powie dzieli jednocześnie zaskoczeni i uszczęśliwieni Milionowi Turyści 2025. Zaszczytne miano przypada raz na milion, niemniej, jak podkreślają władze Kopalni Soli „Wieliczka”, każdy gość jest ważny i wyjątkowy.

WIECZÓR Z MUZYKĄ FILMOWĄ

2 sierpnia 2025 roku Komora Warszawa Kopalni Soli „Wieliczka” zamieniła się w niezwykłą salę koncertową, w której dźwięki największych hitów muzyki filmowej rozbrzmiewały 125 metrów pod ziemią. Był to wieczór pełen niezapomnianych wrażeń, który na długo pozostanie w pamięci wszystkich obecnych.

Podczas koncertu publiczność mogła usłyszeć zarówno legendarne ścieżki dźwiękowe z takich produkcji jak Titanic, jak i kultowe motywy z polskiego kina. Nie zabrakło także muzyki o epickim rozmachu – zabrzmiały kompozycje z Gry o tron i Wiedźmina, które porwały słuchaczy w światy fantazy i przygód.

Wystąpili znakomici soliści: Sylwia Banasik-Smulska, Kacper Kuszewski, Marcin Jajkiewicz i Jakub Milewski, którym towarzyszyła orkiestra Magnum Sal Symphonia pod batutą Mieczysława Smydy. Ich inter-

fot. R. Stachurski

pretacje znanych tematów filmowych wzbudziły ogromny entuzjazm i uznanie publiczności.

MIESIĘCZNIK MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH WIELICZKA

Niech połączy nas sól

O kulisach tworzenia „Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Solnego” rozmawiamy z **Moniką Dziobek-Motyką**, pełnomocnikiem dyrektora Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka ds. Współpracy Zagranicznej.

Nikt w Polsce dotąd nie pokusił się o stworzenie europejskiego szlaku kulturowego, który zrzeszałby ośrodki skupione wokół historii, sztuki czy przemysłu. Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka podjęło się takiego zadania. Skąd ten pomysł?

Od dekady prowadzimy aktywną współpracę międzynarodową, której celem jest upowszechnienie wiedzy o naszym muzeum i wejście do ligi najważniejszych muzeów górniczych na świecie. Inicjujemy projekty o zasięgu światowym, przystąpiliśmy też do kilku międzynarodowych stowarzyszeń m.in. Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego (ERIH). Gdy w 2019 roku byłam na ich konferencji w Berlinie, ERIH właśnie świętował zdobycie certyfikatu „Szlaku Kulturowego Rady Europy”. To pierwsza duża organizacja, związana z historią przemysłu, która uzyskała taki dokument.

Konferencja w Berlinie zainspirowała Panią do działań na polskim gruncie?

Tak. Sygnał, że europejskie władze zaczynają traktować przemysł jako kulturę, był dla nas bardzo istotny. Władze Instytutu Szlaków Kulturowych w Luksemburgu, znające potencjał naszego muzeum zasugerowały, że może powinniśmy stworzyć, a potem certyfikować szlak

związany z dziedzictwem solnym. Po powrocie do kraju zaczęłam zgłębiać temat. Wyszło na to, że od 1987 roku, gdy certyfikowano pierwszy kulturowy szlak Rady Europy – „Szlak pielgrzymkowy do Santiago de Compostela” przez taką procedurę przeszło kolejnych 48 organizacji. Te szlaki najczęściej związane są z historią, sztuką, czy religią m. in. Szlak Napoleoński, Szlak Hanzy czy Szlak Mozarta.

Ale solnego szlaku nikt w Europie nie tworzył?

Były pewne inicjatywy o charakterze transgranicznym – szlak „Terra Salina”, łączący kilka miejsc we Francji, Szwajcarii i Włoszech, czy szlak „Ecosa!”, łączący saliny nad Atlantykiem. Były to jednak projekty, które rozbitły, a potem zamarty.

Nie było więc przeszkód, by tematem zajęło się Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka?

Tak, droga była otwarta. Zaczęliśmy od rozpoznania historycznych miejsc produkcji soli, które chcielibyśmy zaprosić do współpracy, a więc: kopalnie soli, saliny i warzelnie śródlądowe, saliny nadmorskie, głównie w basenie Morza Śródziemnego, muzea soli i górnictwa solnego. Skupiliśmy się na tych miejscach, które są otwarte dla turystów, a zwłaszcza takich, które prezentują im swoje dziedzictwo poprzez ekspozycje muzealne. Takich ośrodków jest w Europie około 100. Jednocześnie naszym pomysłem zainspirowaliśmy Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i dostaliśmy zielone światło. Pandemia COVID-19, a potem wojna na Ukrainie

nasze działania opóźniły. Wróciliśmy do nich w 2023 roku.

Co dotychczas udało się zrobić?

W 2023 roku stworzyliśmy dwie wystawy planszowe: „Salina Wielicka w Polsce” i „Historyczne ośrodki produkcji soli w Europie”. Z pierwszą ruszyliśmy do Rumunii, bo tam jest sieć dużych kopalni soli. Zaczęliśmy od Kaczyki, czyli polskiej wsi z XIX-wieczną kopalnią, którą założyli górnicy z Bochni i Wieliczki. Następnie wystawa była prezentowana w czterech tamtejszych kopalniach soli. W 2024 roku rozpoczęliśmy projekty w Hiszpanii. W różnych miejscach prezentowane są tam aż trzy nasze wystawy. W wernisażu w słynnej Górze Solnej Cardona uczestniczyli przedstawiciele katalońskiego rządu oraz liczne media, co było doskonałą promocją wielickiego muzeum. Zorganizowaliśmy też sesję naukową, prezentującą nasze muzeum. Najbardziej skomplikowane było uczestnictwo w imprezie plenerowej „Festa de la sal” – wyposażenie stoisk edukacyjnych musiał do Cardony przewieźć TIR, pokonując z Polski drogę 2300 kilometrów, a około 30-osobowa reprezentacja muzeum przeleciała samolotem.

Rumunia i Hiszpania z dużymi ośrodkami solnymi mogą być pewnie filarami przyszłego solnego szlaku. Z jakimi jeszcze krajami nawiązali Państwo kontakt?

Z wieloma, przede wszystkim z ośrodkami solnymi z Niemiec, Austrii, Szwajcarii, Bułgarii i Portugalii. Nasze działania miały rozpropagować ideę utworzenia szlaku oraz doprowadzić do pierwszego, dużego spotkania.

Takim właśnie spotkaniem było Forum Inauguracyjne Szlaku Kulturowego, które odbyło się w połowie czerwca na Zamku Żupnym w Wieliczce.

Tak. Uczestniczyli w nim przedstawiciele 24 ośrodków z 11 krajów. Wszyscy zgodzili się na rejestrację w Wieliczce związku stowarzyszeń, odpowiedzialnego za utworzenie i zarządzanie szlakiem, który ostatecznie – po głosowaniu – zyskał nazwę „Europejski Szlak Dziedzictwa Solnego”. Teraz ustalamy końcową wersję statutu. Na koniec roku pla-

nujemy rejestrację związku, by potem przyjmować do niego nowych członków. Musimy działać minimum trzy lata, by się ubiegać o certyfikat Rady Europy.

Co można wspólnie zrobić w ramach certyfikowanego szlaku kulturowego?

Potencjał takiego szlaku jest ogromny. Rozpocznemy współpracę naukową, polegającą na organizacji wspólnych badań. W planach jest też wymiana wiedzy w zakresie organizacji projektów edukacyjnych i inwestycyjnych. Co roku, w różnych ośrodkach, organizowane będą konferencje i warsztaty, na których członkowie szlaku i specjaliści z zewnątrz będą dzielić się wiedzą praktyczną i doświadczeniami związanymi z zarządzaniem i organizacją turystyki w ośrodkach. Planowane są wspólne wydawnictwa, reklama i marketing, projekty artystyczne, wystawy i Święta Soli. Myślę, że wspólne działania mogą przynieść tylko korzyści. Niech potączy nas sól.

Rozmawiała:

Magdalena Strzebońska-Jasińska

Fot. D. Kołakowski

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA NA ZAMKU ŻUPNYM

Termin: 20 września 2025 r., godz. 9.00–17.00, wstęp wolny

Temat: „W stronę architektury. Młode dziedzictwo”

- **zwiedzanie Zamku Żupnego** – wystaw statycznych i czasowych
- oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Piękno Soli”, godz. 10.00, 10.30, 11.00, 11.30 (rezerwacja na stronie internetowej)
- oprowadzanie kuratorskie po wystawie „400 lat klasztoru Franciszkanów w Wieliczce”, godz. 12.00, 13.00 (rezerwacja na stronie internetowej)
- **„Malowane solą”** – warsztaty edukacyjne dla dzieci, godz. 10.00–14.00
- **„Ukryte piękno”** – gra terenowa dla rodzin, godz. 11.00–15.00

Terminarz Muzeum Żup Krakowskich Wrzesień 2025

Ekspozycje Muzeum są czynne:

na III poziomie kopalni w ramach biletu zakupionego na Trasę Turystyczną
w Zamku Żupnym: wtorek–piątek, godz. 9.00–15.30 i sobota–niedziela, godz. 9.00–16.30 (godzina ostatniego wejścia), poniedziałek – **nieczynne**, sobota – **wstęp wolny**

- 6 września, godz. 10.00 – **Oswoić Muzeum:** „Górnicy wielickiej kopalni”, Muzeum w kopalni soli
- 12 września, godz. 10.00 – **Senior w Muzeum:** „Spacer dla seniora w mrokach kopalni”, Muzeum w kopalni soli
- 17 września, godz. 17.00 – **Spotkanie Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka**, Urszula Mróz – *Historyczne nazewnictwo XIX-wiecznych szybów górniczych w Wieliczce*, Zamek Żupny
- 20 września – **Europejskie Dni Dziedzictwa**
- 21 września, godz. 10.00 – **Mama Tata i Ja:** „Piękno soli w blasku światła”, Muzeum w kopalni soli

Warsztaty edukacyjne dla dzieci, tzw. pakiety, trwające od września do grudnia:

- REMIK – **Regionalna Edukacja Muzealna i Kulturalna**
- **Gra światła i cienia w solnych podziemiach**

Informacja/rezerwacja zajęć: 12 289 16 33.

Opisy wydarzeń znaleźć można na naszej stronie internetowej.

MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH WIELICZKA
UL. ZAMKOWA 8, 32-020 WIELICZKA
TEL: (12) 289 16 00
MAIL: INFORMACJA@MUZEUM.WIELICZKA.PL
WWW.MUZEUM.WIELICZKA.PL

RED. NACZELNY:
JAN GODŁOWSKI
REDAKCJA:
LILIANNA JAGIELSKA, GABRIELA PASZKOWSKA,
MONIKA CHWAŁEK-OCZKOWSKA

